**๕.การวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัดสระแก้วและห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ที่สอดคล้องกับจุดยืนทางยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว**

## ๕.๑ บทวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัดสระแก้ว

การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของจังหวัดสระแก้ว ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยได้นำข้อมูลการพัฒนาในมิติต่างๆ ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด ปัญหาและความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่ แผนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาภาคตะวันออก ๒ มาวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ดังนี้

๕.๑.๑ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และ อุปสรรค (SWOT Analysis)

**SWOT Analysis**

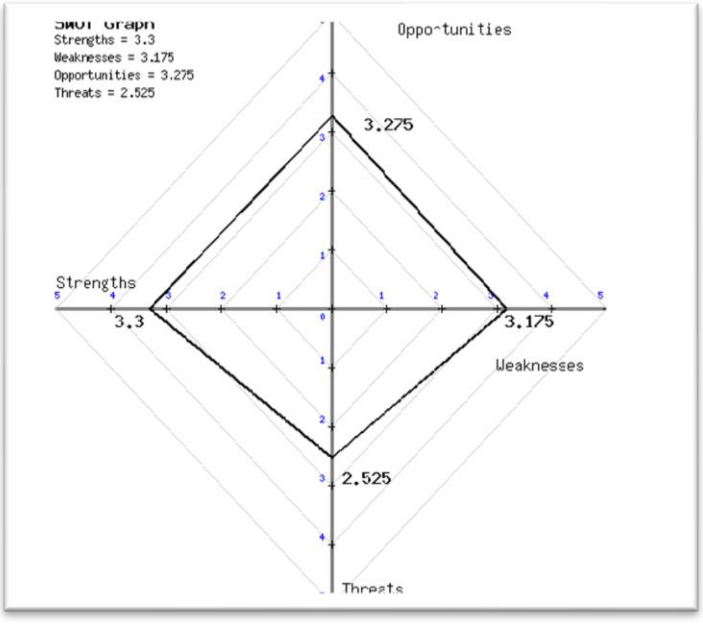
| S<br>STRENGTHS<br>จุดแข็ง | W<br>WEAKNESS<br>จุดอ่อน | O<br>OPPORTUNITIES<br>โอกาส | T<br>THREATS<br>อุปสรรค |
|---|---|---|---|
| S๑.จังหวัดสระแก้วเป็นแหล่งภาคเกษตรประมาณร้อยละ ๖๐-๗๐ ที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่หลากหลาย เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ข้าว ยูคาลิปตัส ไผ่ เป็นต้น และมีผลผลิตเกษตรอินทรีย์ที่สามารถต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและยา สร้างความมั่นคงทางอาหาร<br>S๒. จังหวัดสระแก้วมีสภาพแวดล้อมของพื้นที่ | W๑.แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอต่อความต้องการ การบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ<br>W๒.ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์มีน้อย ทำให้เสียโอกาสในการพัฒนา<br>W๓.เยาวชนในจังหวัดเป็นคุณแม่วัยใสเป็นอันดับต้นๆของประเทศ<br>W๔.การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการผู้สูงอายุยังไม่มี | O๑. นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้จังหวัดสระแก้วซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนให้มีการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม<br>O๒. มีนโยบายภาครัฐสนับสนุนพื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองสมุนไพรส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร<br>O๓. มีนโยบายภาครัฐสนับสนุนการจัดสรรพื้นที่เพื่อจัดทำแหล่งกักเก็บน้ำ | T๑. ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานการก่อการร้าย และโรคระบาดจากประเทศเพื่อนบ้าน<br>T๒. ปัญหาการค้ามนุษย์ ผู้หลบหนีเข้าเมืองและเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น<br>T๓. ข้อจำกัดด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการค้าการลงทุน |

| S<br>STRENGTHS<br>จุดแข็ง | W<br>WEAKNESS<br>จุดอ่อน | O<br>OPPORTUNITIES<br>โอกาส | T<br>THREATS<br>อุปสรรค |
|---|---|---|---|
| ที่เอื้อต่อการพัฒนา เช่น ชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาสมุนไพรพื้นบ้านที่หลากหลาย<br>S๓. เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับต่างประเทศ สามารถส่งออกและกระจายสินค้าจากคลังสินค้า (Warehouse) เพื่อกระจายสินค้า ไปยังกัมพูชา-เวียดนาม-จีนตอนใต้ได้สะดวกและเป็นเมืองหน้าด่านที่มีเส้นทางเชื่อมไปยังประเทศกัมพูชาทำให้เกิดตลาดการค้าชายแดนที่สำคัญ สร้างมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาสูง<br>S๔. มีพื้นที่ที่เป็นต้นทุนทางธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว (LAND MARK) เช่น แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ, วัฒนธรรม, ประเพณี, | ประสิทธิภาพ<br>W๕.ขาดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วน ในการจัดการนโยบายต่างๆ อย่างเป็นระบบจึงขาดฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและไม่เกิดความเป็นเอกภาพ<br>W๖. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว สำหรับกระตุ้นการลงทุนจากนักลงทุนหรือผู้สนใจยังไม่ทั่วถึง<br>W๗. การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ไม่เข้มแข็ง เกิดการการผูกขาดการกำหนดราคาผลผลิตของนายทุนในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางรายได้เกษตรกร | O๔. รัฐบาลกำหนดให้ผู้สูงอายุเป็นวาระแห่งชาติ ส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิต<br>O๕. การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสร้างโอกาสในการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อให้เกิดมาตรฐานการบริหารจัดการ<br>O๖. ภาครัฐจัดสรรและสนับสนุนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและรองรับการพัฒนาสู่ภาคอุตสาหกรรม<br>O๗. แนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพมีความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ จึ่งสร้างโอกาสในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับมาตรฐาน | เช่น เอกสารสิทธิ์ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) เป็นต้น<br>T๔. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้นจากความผันผวนของตลาดระดับโลก ทำให้เกิดการแข่งขันและการกำหนดราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตการเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจหลักปรับตัวสูงขึ้น<br>T๕. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ประชาชนมีรายได้ลดลง |

| S<br>STRENGTHS<br>จุดแข็ง | W<br>WEAKNESS<br>จุดอ่อน | O<br>OPPORTUNITIES<br>โอกาส | T<br>THREATS<br>อุปสรรค |
|---|---|---|---|
| อารยธรรม, เกษตร, โครงการพระราชดำริ เป็นต้น<br>S๕. มีหน่วยงานที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆของจังหวัด เช่น หน่วยงานความมั่นคง สาธารณสุข เป็นต้น<br>S๖.จังหวัดสระแก้วเป็นประตูการขนส่งเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างภาคอีสานใต้และภาคตะวันออก | | | |

๕.๑.๒ การจัดทำ SWOT GRAPH และการกำหนดตำแหน่งของจังหวัดสระแก้ว

## SWOT GRAPH




จากประเด็นการวิเคราะห์ SWOT นำมาจัดอันดับความสำคัญ เพื่อการประเมินสภาวะแวดล้อม จากโอกาสและอุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก จุดแข็ง และจุดอ่อน ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน นำมาสร้างเป็นเป็น SWOT Graph จะทำให้สามารถกำหนด

ตำแหน่ง (Positioning) ของจังหวัดสระแก้วได้ดังนี้

SWOT GRAPH ประกอบด้วย

จุดแข็ง (Strengths) = ๓.๓๐

จุดอ่อน (Weaknesses) = ๓.๑๗๕

โอกาส (Opportunities) = ๓.๒๗๕

อุปสรรค (Threats) = ๒.๕๒๕

๕.๑.๓ การกำหนดกลยุทธ์ด้วย TOWS MATRIX

การสร้างกลยุทธ์จากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันจาก SWOT Analysis โดยการการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกหรือ TOWS Matrix ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) -Maxi-Maxi Strategy

กลยุทธ์เชิงรับ (ST Strategy) - Maxi-Mini strategy

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) -Mini-Maxi strategy

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT Strategy) -Mini-Mini strategy

**TOWS MATRIX**

| **SO กลยุทธ์เชิงรุก** | **WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข** |
|---|---|
| S๑,O๑,O๒,O๓,O๗ ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้และพัฒนาองค์ความรู้ให้ชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร<br>S๑,S๒,O๑,O๒,O๓,O๗ ๒. มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรแปรรูปและลดต้นทุนเพื่อการแข่งขัน<br>S๑,O๑,O๒,O๓,O๗ ๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคการเกษตร โดยเชื่อมโยงเข้ากับโอกาสที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการสนับสนุนของรัฐบาล เช่น โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษตะวันออก | W๑,O๓ ๑. ส□งเสริมให□มีการบริหารจัดการระบบน้ำทั้งในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทานให้มีประสิทธิภาพ<br>W๒,O๖ ๒. วางระบบการถือครองที่ดินการจัดที่ดินทำกินและกระจายสิทธิ เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์/จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ทำกิน และประชาชนที่ยากจน ให้มีที่ดินเป็นของตนเองอย่างเป็นธรรม<br>W๓, O๖ ๓. ส่งเสริมให้ครอบครัว สังคม ชุมชน ของวัยรุ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและช่วยเหลือแม่วัยใสการพัฒนาตัวแบบในโรงเรียนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่น บูรณาการทั้งในชุมชน (Community-based) เชื่อมโยงกับโรงเรียน (School-based) และโรงพยาบาล (Hospital-based) |

| | |
|---|---|
| S๑,O๑,O๒,O๓,O๗ ๔. การพัฒนาและยกระดับภาคอุตสาหกรรมให้ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาสู่เมืองสมุนไพร<br>S๔,O๖ ๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Land Mark) ของจังหวัดสระแก้ว สามารถเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้ได้มาตรฐาน สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการการท่องเที่ยวบูรณาการ ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวให้ตรงจุดและส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนโดยเชื่อมโยงเข้ากับโอกาสที่เกิดขึ้นจากกระแสความนิยมของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และนโยบายสนับสนุนจากรัฐบาล<br>S๖, O๖ ๖. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว | W๔, O๖ ๔. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ เอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิตของผู้พิการและผู้สูงอายุสูงอาย<br>W๕,O๑,O๒,O๖ ๕. สนับสนุนการรับรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ สร้างการตระหนัก ความรู้ความเข้าใจของชุมชนและจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน<br>W๖, O๑,O๒,O๖ ๖. มุ่งเน้นพัฒนาการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการลงทุน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ Facebook และ Line เป็นต้น<br>W๗, O๖ ,O๗ ๗. สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตและทำการตลาดเพื่อลดต้นทุนการผลิต การตลาด บริหารจัดการเกษตรแผนใหม่ “ตลาดนำการผลิต” พร้อมทั้งพัฒนาความรู้เชื่อมโยงการตลาดและเทคโนโลยีสมัยใหม่ |
| **ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน**<br>S๑, T๔ ๑. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต<br>S๒,S๔, T๕ ๒. การเตรียมความพร้อมของพื้นที่ โดยบูรณาการและประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และภาคการศึกษาภายในพื้นที่เชื่อมโยงโอกาสเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคบริการและบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยั่งยืน<br>S๒,S๕, S๖, T๑,T๒ ๓. เพิ่มประสิทธิภาพความมั่นคงและความปลอดภัยโดยการบูรณาการความร่วมมือทุก | **WT กลยุทธ์เชิงรับ**<br>W๕, T๑,T๒ ๑. เพิ่มประสิทธิภาพ ในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างฉุกเฉินทั้งในปัจจุบันและอนาคต<br>W๕, T๑,T๒,T๓,T๔,T๕ ๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ การจัดการองค์ความรู้ การวิจัย บูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนา เชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีความเป็นเอกภาพ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในวิเคราะห์ การวางแผน และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการเกษตร คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว การค้าชายแดนและความมั่นคง |

| | |
|---|---|
| ภาคส่วน<br>S๓,S๖, T๓ ๔. สนับสนุนให้หน่วยงานมีส่วนร่วมผลักในการกำหนดแนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ<br>S๒,T๓,T๕ ๕. สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพทางอาชีพให้เป็นที่ต้องการสอดรับกับทิศทางของภาคการผลิต | |

## จุดแข็ง (Strengths)

**S๑ จังหวัดสระแก้วเป็นแหล่งภาคเกษตรประมาณร้อยละ ๖๐-๗๐ ที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่หลากหลาย เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ข้าว ยูคาลิปตัส ไผ่ เป็นต้น และมีผลผลิตเกษตรอินทรีย์ที่สามารถต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและยา สร้างความมั่นคงทางอาหาร**

จังหวัดสระแก้วมีวิถีชุมชนของชาวบ้านประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยผลิตผลพืชเกษตรธรรมชาติจากเกษตรกรชาวบ้าน มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความเป็นธรรมชาติ วิถีเกษตรธรรมชาติแบบดั้งเดิม

การเกษตรกรรม จังหวัดสระแก้ว มีพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ยูคาลิปตัส พืชผัก และผลไม้ สำหรับผลไม้ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ แคนตาลูป ชมพู่ กระท้อน ลำไย เป็นต้น มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งสิ้น ๓,๐๔๐,๒๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๙

- แหล่งผลิตข้าว มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว จำนวน ๗๑๖,๕๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๑๐ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

-แหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ยูคาลิปตัส โดยพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๙๗

-แหล่งผลิตไม้ผล จังหวัดสระแก้วเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ แคนตาลูป ชมพู่ กระท้อน ลำไย เป็นต้น โดยพื้นที่ปลูกลำไยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในรอบ ๔ ปีที่ผ่านมา และในปี ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๖๕

-แหล่งสัตว์เศรษฐกิจ ในปี ๒๕๖๓ ที่สำคัญในจังหวัดได้แก่ โคเนื้อ โดยเลี้ยงมากที่ อำเภอโคกสูงและอำเภอวัฒนานคร ส่วนโคนมเลี้ยงมากที่อำเภอวังน้ำเย็นและอำเภอวังสมบูรณ์

-แหล่งโรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จากพืช ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑๕ โรงงาน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๕ โรงงาน ส่วนโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมอาหาร ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓๕ โรงงาน และปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓๗ โรงงาน

**S๒ จังหวัดสระแก้วมีสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนา เช่น ชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาสมุนไพรพื้นบ้านที่หลากหลาย**

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่ ๗๔ ของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ โดยได้ถือว่าสระแก้วเป็นเมืองที่มีความเป็นชุมชนอยู่อย่างสูง มีความอบอุนของวิถีชุมชนที่มีความเป็นกันเองที่คงความเป็นชุมชนแห่งเศรษฐกิจพอเพียงแบบดั้งเดิม มีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ “สระแก้ว สระขวัญ” เป็นสระน้ำโบราณในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว ที่ถือว่าเป็นถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่เคยใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา มีวิถีชุมชนที่มีความเป็นดั้งเดิม ถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญที่โดดเด่นของจังหวัดสระแก้ว มีชุมชนที่มีความเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรและเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบล ในทุกพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอคลองหาด ฐานเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ไร่จ่าทูล อำเภอเขาฉกรรจ์ โรงสีชุมชน อำเภออรัญประเทศ สหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น อำเภอวังสมบูรณ์ รวมถึงหอศิลป์ ฝีมือเยาวชน ในอำเภอตาพระยา ทำให้ได้เรียนรู้วิถีไทยของชุมชนอย่างแท้จริง

**นอกจากนั้นจังหวัดสระแก้วมีการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสมุนไพร** ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว มีคณะทำงานแบบบูรณาการที่มีส่วนร่วม เข้ามาดูแลด้านการปลูกและแปรรูปสมุนไพร ด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพร และด้านการตลาดและการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการสร้างอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม สร้างรายได้ สร้างชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสระแก้วให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมี**ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว** ในการให้ความรู้และฝึกอบรมด้านการปลูกและแปรรูปสมุนไพร ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Sustainable Development Goals Participatory Guarantee System : SDGsPGS) มีเกษตรกรที่ผ่านการรับรองแปลง จำนวน ๒๔๑ ราย และกำลังดำเนินการรับรองแปลงเพิ่มเติม จำนวน ๗๗ ราย มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์กว่า ๒,๕๔๕ ไร่ **จังหวัดสระแก้วมีการขับเคลื่อนปลูกพืชสมุนไพร** โดยวิสาหกิจชุมชนทั้ง ๙ อำเภอ จำนวน ๑๔ กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน ๒๙๘ ราย พื้นที่ปลูก ๔๕๐ ไร่ พืชสมุนไพรที่สำคัญ ได้แก่ ขมิ้นชันพันธุ์แดงสยาม มะระขี้นก ฟ้าทะลายโจร ในปี ๒๕๖๓ สามารถสร้างมูลค่ากว่า ๑๙ ล้านบาท โดยมีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับหลายบริษัท และหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ที่มีความต้องการปริมาณมากและเพิ่มขึ้นทุกปี

**S๓ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับต่างประเทศ สามารถส่งออกและกระจายสินค้าจากคลังสินค้า (Warehouse) เพื่อกระจายสินค้า ไปยังกัมพูชา-เวียดนาม-จีนตอนใต้ได้สะดวกและเป็นเมืองหน้าด่านที่มีเส้นทางเชื่อมไปยังประเทศกัมพูชาทำให้เกิดตลาดการค้าชายแดนที่สำคัญสร้างมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาสูง**

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดในเขตภาคตะวันออกซึ่งเป็นภาคที่มีศักยภาพในการพัฒนาทางด้านการค้าชายแดนกับประเทศกัมพูชา โดยมีพื้นที่ชายแดนติดกับกัมพูชาทางฝั่งตะวันออกของจังหวัด ซึ่งเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญ มีการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว (SEZs) ดังนั้น จังหวัดสระแก้วจึงเป็นประตูและศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

ศักยภาพของจังหวัดสระแก้วเปรียบเป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญตามแนวเส้น ทางกรุงเทพฯ - อรัญประเทศ (ไทย) - บันเตียเมียนเจย และพนมเปญ (กัมพูชา) - หวุงเต่า (เวียดนาม) และเส้นทางกรุงเทพฯ - อรัญประเทศ (ไทย) - เสียมเรียบ และสตึงเตร็ง (กัมพูชา) - กวีเญิน (เวียดนาม) จึงเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มผู้ประกอบการไทยให้สามารถตั้งฐานการผลิตในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษฯ และสามารถนำเข้าวัตถุดิบจากฝั่งกัมพูชาหรืออาจจะก่อตั้งศูนย์กระจายสินค้าหรือโลจิสติกส์ เพื่ออำนวยความสะดวก ทางด้านการขนส่งสินค้าระหว่างฝั่งไทย และกัมพูชา หรือธุรกิจในกัมพูชาที่ต้องการส่งออกสินค้าไปยังประเทศที่สามผ่านทางท่าเรือแหลมฉบังของไทย ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ และมีระยะทางห่างจากอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ประมาณ ๒๕๐ กิโลเมตร เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว (SEZs) จึงเหมาะแก่การเป็นหนึ่งในเมืองต้นแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ทำให้การเดินทางและการขนส่งสินค้าจากฝั่งไทยไปยังกัมพูชาคล่องตัวและรวดเร็วมากขึ้น รวมถึงยังจะช่วยสนับสนุน กิจกรรมการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

**S๔ มีพื้นที่ที่เป็นต้นทุนทางธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว (LAND MARK) เช่น แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ, วัฒนธรรม, ประเพณี, อารยธรรม, เกษตร, โครงการพระราชดำริ เป็นต้น**

จังหวัดสระแก้วเป็นเมืองที่มีพื้นฐานของศักยภาพความเป็นชุมชนที่พร้อมจะรองรับนักท่องเที่ยวเข้าไปร่วมเรียนรู้และสัมผัสกับวิถีชีวิตและชุมชน ความล้ำค่าทางทรัพยากรธรรมชาติ และความดั้งเดิมของทรัพยากรวัฒนธรรมจากชุมชน ได้แก่

๑. แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดสระแก้วเป็นเมืองที่มีประวัตศาสตร์ที่ยาวนานกว่า ๔,๐๐๐ ปี จึงมีสถานที่สำคัญอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอยู่ในพื้นที่มากมาย เช่น ปราสาทสด๊กก๊อกธม หรือปราสาทเมืองพร้าว อำเภอโคกสูง ปราสาทห้วยพะใย อำเภอวัฒนานคร ปราสาทเขาโล้น อำเภอตาพระยา

๒. แหล่งเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โรงเรียนกาสรกสิวิทย์ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวณชายแดน เป็นต้น

๓. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ น้ำตกปางสีดา ถ้ำน้ำเขาศิวะ น้ำตกเขาตะกรุบ ถ้ำเขาฉกรรจ์ เขื่อนพระปรง หรือ ละลุ เป็นต้น

**S๕ มีหน่วยงานที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆของจังหวัด เช่น หน่วยงานความมั่นคง สาธารณสุข เป็นต้น**

จังหวัดสระแก้วเป็นที่ตั้งของหน่วยงานด้านดูแลรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก เช่น กองกำลังบูรพา สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-กัมพูชา กรมทหารราบที่ ๑๒ รักษาพระองค์ มณฑลทหารบกที่ ๑๙ หน่วยทหารพัฒนาโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ ๑๒ และที่ ๑๓ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๑ ๒

สำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๒ เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานด้านสาธารณสุข ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว เป็นหน่วยงานที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้แผนยุทธศาสตร์สุขภาพ ๒๐ ปี จังหวัดสระแก้วประกอบด้วยสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ได้แก่ โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน ๙ แห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาดทั่วไปประจำจังหวัด ๑ แห่ง โรงพยาบาลขนาดทั่วไปขนาดเล็ก ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๗ แห่ง มีโรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ ๑ แห่ง โรงพยาบาลค่ายสุรสิงหนาท ๑ แห่ง ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลง ๑ แห่ง หน่วยควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลง ๕ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ๒ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ๑๐๗ แห่ง สถานีอนามัยที่ถ่ายโอนไป อปท. ๓ แห่ง และโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย ๑ แห่ง และคลินิกและร้านขายยา ได้แก่ มีคลินิกรวม ๑๐๑ แห่ง ด้านเวชกรรม ๒๑ แห่ง คลินิกเฉพาะทาง ๒๘ แห่ง คลินิกทันตกรรม ๑๓ แห่ง คลินิกการ พยาบาลและผดุงครรภ์ ๒๘ แห่ง คลินิกผดุงครรภ์ชั้นสอง ๓ แห่ง คลินิกกายภาพบำบัด ๓ แห่ง เทคนิคการแพทย์ ๒ แห่ง แพทย์แผนไทย ๓ แห่ง

**S๖ จังหวัดสระแก้วเป็นประตูการขนส่งเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างภาคอีสานใต้และภาคตะวันออก**

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ (ถนนธนะวิถี) สายอรัญประเทศ – นางรอง หรือ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีจุดเริ่มต้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สิ้นสุดที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเส้นทางคมนาคม โลจิสติกส์ขนส่งสินค้าในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทยและกัมพูชาเชื่อมกับเขตนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว

## จุดอ่อน (Weaknesses)

**W๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอต่อความต้องการ การบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ**

ในปี ๒๕๖๑ ลุ่มน้ำบางปะกง มีความต้องการน้ำ ๖๔๔.๔๖ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ความจุของแหล่งน้ำมีเพียง ๒๐๔.๓๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนลุ่มน้ำโตนเลสาบ มีความต้องการน้ำ ๔๒๖.๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ความจุของแหล่งน้ำมีเพียง ๒๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งยังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำ ดังนั้น ต้องอาศัยการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

อ่างเก็บน้ำ ในจังหวัดสระแก้วมีปริมาณน้ำที่จัดเก็บได้เพียง ๑๓.๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เปรียบเทียบกับความจุของอ่างเก็บน้ำทั้งสิ้นที่ ๒๘๑.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔.๖๗ โดยเฉพาะอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อ่างเก็บน้ำพระปรง อ่างเก็บน้ำคลองพระสะทึง และอ่างเก็บน้ำห้วยยาง ยังมีปริมาณน้ำที่จัดเก็บได้น้อยกว่าความจุค่อนข้างมาก จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาภาคการเกษตร

**W๒ ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์มีน้อย ทำให้เสียโอกาสในการพัฒนา**

อาชีพของประชาชนในจังหวัดสระแก้วส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อพิจารณาจากประเภทของที่ดินในจังหวัดสระแก้ว จะพบว่าในปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๔๑.๐๒ หรือพื้นที่ประมาณ ๑,๘๔๔,๖๕๓.๔ ไร่ เป็นพื้นที่ ส.ป.ก. ร้อยละ ๓๕.๕๗ หรือพื้นที่ประมาณ ๑,๕๙๙,๕๖๙.๐๒ ไร่ เป็นพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ถาวร ร้อยละ ๐.๘๑ หรือพื้นที่ประมาณ ๓๖,๔๒๕.๓๘ ไร่ เป็นพื้นที่ราชพัสดุ มีเพียงร้อยละ ๑๖.๐๒ หรือพื้นที่ประมาณ ๗๒๐,๔๑๓.๑๕ ไร่ เป็นพื้นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ จึงมีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์น้อย ทำให้ต้องประสบกับปัญหา และขาดโอกาสในการเข้าถึงสิทธินานาประการ ประกอบด้วย

๑. ขาดโอกาสในการเข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น การสนับสนุนการขุดสระน้ำในไร่นา การขุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร การประกันภัยพืชผล การช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติด้านการเกษตร และการได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

๒. ขาดโอกาสในการได้รับกำหนดเขตให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือการได้รับเอกสารสิทธิ์ ซึ่งจะทำให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

๓. ขาดโอกาสในการลงทุนด้วยเงินทุนของตนเอง ในการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเกษตร โดยเฉพาะการขุดสระน้ำในพื้นที่ หรือการก่อสร้างโรงเรือนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๔. ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ เนื่องจากไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือ เอกสาร สปก ๔-๐๑

**W๓ เยาวชนในจังหวัดเป็นคุณแม่วัยใสเป็นอันดับต้นๆของประเทศ**

**จากรายงานบูรณาการข้อมูลเพื่อลดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น** ที่นำข้อมูลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีใน ๑๔ จังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยโอกาสในการเป็นแม่วัยรุ่น พบว่า **“ปัจจัยที่ลดความเสี่ยงการเป็นแม่วัยรุ่น”** ได้แก่ กำลังเรียนอยู่ในระบบการศึกษา และการได้เรียนเพศศึกษา ขณะที่ **“ปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยง”** คือการอยู่ในครอบครัวที่มีสัดส่วนเด็ก ผู้สูงอายุในบ้านสูง และ อาศัยอยู่ในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ หรือ จังหวัดที่มีอัตราการว่างงานสูง สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคมรอบตัวเด็ก สามารถส่งผลต่อการเป็นแม่วัยรุ่นได้ สำหรับจังหวัดสระแก้วการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอยู่ที่ ๔๓.๑ ต่อพัน เป็นอันดับที่ ๑๔ ของประเทศและเป็นอันดับที่ ๖ ของเขตสุขภาพที่ ๖ อัตราต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปีต่อ ๑,๐๐๐ คน สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดสระแก้ว ข้อมูลเมื่อ เม.ย.๖๒-ถึงปัจจุบัน พบจำนวน ๒๖ ราย โดยจังหวัดสระแก้วเป็น ๑ ใน ๒๐ จังหวัดที่พบปัญหา**แม่วัยรุ่น** มีการศึกษาลงลึกระดับพื้นที่ พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการคลอดในวัยรุ่น ๑๕-๑๙ ปี (ต่อ ๑,๐๐๐ คน) ปี ๒๕๖๑ พบว่า อันดับ ๑ ได้แก่ จ.สระแก้ว ๔๙.๘ คน

**W๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ผู้สูงอายุยังไม่มีประสิทธิภาพ**

จังหวัดสระแก้วมีแผนการการดูแลสุขภาพของประชาชนชาวจังหวัดสระแก้ว ให้มีสุขภาพดี โดยได้มีการพัฒนาศักยภาพตนเองมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังขาดการคัดกรองและการเฝ้าระวังภาวะสุขภาพผู้สูงอายุซึ่งยังไม่ครอบคลุม ทำให้ข้อมูลที่จะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุไม่สะท้อนปัญหาที่แท้จริง มีศูนย์ส่งต่อและดูแลต่อเนื่อง (COC) ในบางเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (CUP) ยังดำเนินการไม่ได้มาตรฐานและระบบข้อมูลไม่สมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นสารสนเทศได้ ในส่วนของสถานการณ์

ด้านผู้พิการจังหวัดสระแก้ว มีจำนวนเพิ่มขึ้น จำนวนผู้พิการที่จังหวัดสระแก้ว มีโดยประมาณ ๑๙,๐๐๐ กว่าคน

ในขณะที่สังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และจำนวนคนพิการที่เพิ่มขึ้นจากปัญหาสุขภาพและอุบัติเหตุ อีกทั้งคนพิการยังประสบปัญหาด้านโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการจัดการศึกษาของคนพิการ ทั้งด้านบุคลากร หลักสูตร วิชาที่สอน สื่ออุปกรณ์การเรียนที่ตรงตามความต้องการของแต่ละประเภทความพิการ รวมถึงปัญหาการไม่มีงานทำของคนพิการที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจของโลก และในประเทศผันผวน ส่งผลกระทบในการประกอบอาชีพของคนพิการเกิดความไม่แน่นอน

**W๕ ขาดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชน และทุกภาคส่วน ในการจัดการนโยบายต่างๆ อย่างเป็นระบบจึงขาดฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและไม่เกิดความเป็นเอกภาพ**

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศ โดยรัฐบาลต้องออกนโยบายและนำไปปฏิบัติเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา หรือ ทำให้ประชาชนที่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น การได้มีส่วนรวมของชุมชน หรือภาคส่วนต่างๆ จึงมีความสำคัญในการมุ่งเน้นประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการในการดำเนินชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาชีวิตประชาชนให้ดียิ่งขึ้น หากขาดการรับรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามนโยบายแล้ว การกำหนดนโยบายนั้นๆ อาจจะขาดความสำเร็จในการดำเนินงานได้ เช่น นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมบ้างในบางครั้ง ในด้านการประชุมรับฟังข้อมูล แสดงความคิดเห็น เสนอความต้องการในการพัฒนาตามนโยบายฯ และร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่พบว่าถึงแม้ประชาชนจะรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้ว ร้อยละ ๘๑.๗๐ แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนกับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นครั้งคราวเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายฯ มีลักษณะจากบนลงล่าง (top-down) ประชาชนจึงมีส่วนร่วมเฉพาะขั้นการให้ข้อมูล (informing) และขั้นการรับฟังความคิดเห็น (consultation) แต่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมไปถึงการขาดฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและไม่เกิดความเป็นเอกภาพ เพื่อประกอบการรับรู้การพัฒนาของพื้นที่

**W๖ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วสำหรับกระตุ้นการลงทุนจากนักลงทุนหรือผู้สนใจยังไม่ทั่วถึง**

การกำหนดนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุน การนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน จังหวัดสระแก้ว ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘

“จังหวัดสระแก้ว” เป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญระหว่างไทยกับกัมพูชา และยังตั้งอยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญของไทยในการขนส่งสินค้าไปยังพนมเปญและเวียดนามตอนใต้ รวมทั้งสามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co - production) กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต-โอเนียง (กัมพูชา) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนจากนักลงทุนไทย แต่พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดสระแก้วด้านประชาสัมพันธ์ พบว่าข้อมูลข่าวสารแก่นักลงทุนและประชาชน ขาดความทันสมัย ต่อเนื่อง ความเชื่อมั่นของนักลงทุน ขาดข้อมูลและรายละเอียดความก้าวหน้าในการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้และสร้างความเชื่อให้แก่นักลงทุน

**W๗ การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ไม่เข้มแข็ง เกิดการการผูกขาดการกำหนดราคาผลผลิตของนายทุนในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางรายได้เกษตรกร**

ภาคเกษตรส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหาร และประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก ผลิตผลทางการเกษตรส่วนใหญ่ราคาตกต่ำขณะที่ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง เนื่องจากเกษตรกรขาดอำนาจและวิสัยในการต่อรองราคาปัจจัยการผลิตขาดการรวมกลุ่ม องค์กรเกษตรขาดความเข้มแข็ง ซึ่งมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และเกิดการการผูกขาดการกำหนดราคาผลผลิตของนายทุน ทำให้เกษตรมีหนี้สินครัวเรือนสูง ขาดความแน่นอนในอาชีพ ขาดความก้าวหน้าและมีคุณภาพชีวิตที่ด้อยโอกาสกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

## โอกาส (Opportunities)

**O๑ นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้จังหวัดสระแก้วซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนให้มีการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยได้ประกาศพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘ จำนวน ๕ เขต ประกอบด้วย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตาก สระแก้ว ตราด สงขลา และมุกดาหาร ซึ่งภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนั้น จะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการและบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีกิจการสนับสนุนและกิจการต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน จึงเป็นโอกาสของการพัฒนาจังหวัดสระแก้วในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

**O๒ มีนโยบายภาครัฐสนับสนุนพื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองสมุนไพรส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร**

รัฐบาลมีนโยบายขับเคลื่อนและพัฒนาศักยภาพสมุนไพรไทยให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ประเทศ โครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เป็นการถ่ายทอดมาตรการและแผนงานจากแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ลงไปสู่การพัฒนาในระดับภูมิภาคโดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ให้สามารถนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน พร้อมขับเคลื่อนเมืองสมุนไพร ๓ ด้าน ได้แก่

๑.เกษตรกรวัตถุดิบสมุนไพร

๒. อุตสาหกรรมสมุนไพร

๓. ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและการแพทย์แผนไทย

นำสมุนไพรไปสู่การสร้างเศรษฐกิจแก่ประเทศและสร้างรายได้แก่เกษตรกรต่อไป

**O๓ มีนโยบายภาครัฐสนับสนุนการจัดสรรพื้นที่ เพื่อจัดทำแหล่งกักเก็บน้ำ**

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่กำหนดยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการสร้างความมั่นคงด้านน้ำและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องมายังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่กำหนดว่าเศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน โดยประเด็นวิถีชีวิตที่ยั่งยืน เป็นการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเกษตรกรต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสร้างความมั่นคงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ และเร่งแก้ไขวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นโยบายกรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเรื่องน้ำของประเทศ วางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำบรรจุในแผนยุทธศาสตร์น้ำของประเทศเพื่อจัดหาน้ำต้นทุนให้เพียงพอกับความต้องการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดความสมดุลยั่งยืน ต่อภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และอุปโภคบริโภค ทั้งปัจจุบันและอนาคต โครงการพัฒนาแหล่งน้ำมีการศึกษาโครงการสำคัญๆ ๑๘ โครงการ เพื่อรองรับการจัดตั้ง "เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว" ซึ่งหากแผนหลักการพัฒนาแหล่งน้ำเสร็จทุกโครงการ "เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว" จะมีน้ำอย่างพอเพียง และพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ข้างเคียงจะมีความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม จะได้รับการแก้ไขอย่างยั่งยืน

**O๔ รัฐบาลกำหนดให้ผู้สูงอายุเป็นวาระแห่งชาติ ส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิต**

รัฐบาลได้กำหนดให้**วาระผู้สูงอายุเป็นวาระแห่งชาติ** โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุแห่งชาติครอบคลุมทั้งกลุ่มก่อนวัยสูงอายุ (๒๕-๕๙ ปี) และผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) สำหรับกลุ่มก่อนวัยสูงอายุ รัฐบาลมีแผนส่งเสริมเน้นเรื่องการออม การไม่มองผู้สูงอายุเป็นภาระ วิธีการดูแลผู้สูงอายุ และการปรับสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุได้มีการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่ครอบคลุมจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงมากขึ้น เน้นการเสริมทักษะใหม่แก่แรงงานผู้สูงอายุ การออกแบบการทำงานให้ยืดหยุ่นและสร้างแรงจูงใจให้นายจ้างที่จ้างผู้สูงอายุ ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ภาคประชาชนในการสร้างงานผู้สูงอายุที่เป็นแรงงานนอกระบบ พร้อมทั้งจัดทำแผนบูรณาการด้านสุขภาพ โดยมีเป้าหมายให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจป้องกัน และดูแลสุขภาพระยะยาวที่บ้านและในชุมชนตามระดับความจำเป็น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีระบบการเงินการคลังที่ยั่งยืนในการดูแลผู้สูงอายุ

**๐๕ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสร้างโอกาสในการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อให้เกิดมาตรฐานการบริหารจัดการ**

จากแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาตามแผนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการโดยยึดถือหลักการพื้นฐานความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ การรวมพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนตามแนวทางประชารัฐเพื่อให้เกิดการปฏิรูปอย่างแท้จริงในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาครัฐ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากร เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะมีเป้าหมายในภาพรวม ๔ ประการ ดังต่อไปนี้

๑) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตและการบริการ

๒) สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓) เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่มมีความรู้และทักษะที่ เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล

๔) ปฏิรูปกระบวนทัศน์การทำงานและการให้บริการของภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

**๐๖ ภาครัฐจัดสรรและสนับสนุนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและรองรับการพัฒนาสู่ภาคอุตสาหกรรม**

จากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ให้ความสำคัญ กับการเร่งดำเนินการในมิติต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงไปถึงหลักการพื้นฐานของแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านการพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเกื้อหนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มขีดความสามารถในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและยกระดับศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานเชิงระบบ การบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับทิศทางการการพัฒนาประเทศ

**O๗ แนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพมีความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ จึงสร้างโอกาสในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับมาตรฐาน**

ปัจจุบันพืชผลทางการเกษตรอินทรีย์ของไทยเริ่มเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ความต้องการผลผลิตด้านเกษตรอินทรีย์ของประชากรโลกที่ห่วงใยสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นถึงโอกาสการส่งออกของผลผลิตที่มีมูลค่าหลายพันล้านต่อปี ตลาดหลักอย่างอเมริกาและยุโรปยังเติบโตขึ้น ความสามารถของเกษตรกรที่จะปรับวิธีการผลิตเป็นระบบเกษตรอินทรีย์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคตลาดขนาดใหญ่ของยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่น และจีนยังสามารถรองรับการผลิตได้อีกมาก มุมมองการเติบโตของเกษตรอินทรีย์ถือว่าเป็นการเติบโตด้วยแนวทางใหม่ของเกษตรกรยุคนี้ เป็นโอกาสในการสร้างรายได้และความมั่นคงในการทำการเกษตรที่ยั่งยืน

## อุปสรรค (Treats)

**T๑ ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน การก่อการร้าย และโรคระบาดจากประเทศเพื่อนบ้าน**

จากการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง ในกระแสโลกาภิวัฒน์และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลต่อปัญหาทางสังคมที่มีการก่ออาชญากรรมสูงขึ้น รวมถึงการก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย อาทิ การปล้นทรัพย์ การค้ายาเสพติด การทำร้ายร่างกายและการฆ่าผู้อื่น รวมไปถึงการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออื่นๆจากประเทศเพื่อนบ้าน

**T๒ ปัญหาการค้ามนุษย์ ผู้หลบหนีเข้าเมืองและยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น**

ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การค้ามนุษย์เป็นประเด็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และเป็นปัญหาบั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น และรวมถึงปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหายาเสพติด ทั้งการค้าและการเสพ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์การ

พัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมของประเทศและประชาคมโลก

**T๓ ข้อจ้ากัดด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการค้าการลงทุน เช่น เอกสารสิทธิ์ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) เป็นต้น**

การพัฒนาประเทศโดยการส่งเสริมให้มีการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัว แนวทางการพัฒนาพื้นที่ ในลักษณะของ“เขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone: SEZ) เป็นการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ แต่เมื่อพิจารณาด้านระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย พบว่า การเอื้อประโยชน์ให้กับนักลงทุนหรือแรงงานต่างด้าว ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่สามารถควบคุมนักลงทุนและแรงงานต่างด้าวได้อย่างจริงจัง พบว่า ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ การขาดกฎหมายแม่บทที่กำกับดูแลส่งผลต่อความชัดเจนและสภาพบังคับในการแปลงแผนดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษลงสู่ภาคปฏิบัติ เช่น ความล่าช้าในการดำเนินงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดทำผังเมืองซึ่งมีกระบวนการหลายขั้นตอน ระเบียบ และขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออกสินค้า และด้านแรงงาน เป็นต้น

**T๔ ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้น จากความผันผวนของตลาดระดับโลก ทำให้เกิดการแข่งขันและการกำหนดราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตการเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจหลักปรับตัวสูงขึ้น**

สถานการณ์ปัจจุบันของภาคเศรษฐกิจเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อการกำหนดราคาของผู้ผลิตสินค้า รวมไปถึงสินค้าภาคการเกษตรที่ผู้ผลิตสินค้าเกษตรเผชิญกับปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย น้ำมัน แก๊สหุงต้ม เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรประสบปัญหาการขาดทุน มีรายได้ลดลง

**T๕ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ประชาชนมีรายได้น้อย**

ความมั่นคงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เป็นยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการแข่งขันพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ทวีความสำคัญขึ้น ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านทรัพยากร ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าประเทศในภูมิภาคเอเชีย และต้องพึ่งพาเศรษฐกิจโลกเป็นสำคัญ ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมีแนวโน้มต่ำ และส่งผลกระทบในการหารายได้ของประชาชนต่ำ